

Popularno-naukowe streszczenie projektu

W ciągu ostatnich dziesięcioleci pewne ekonomiczne i polityczne czynniki znacząco wpłynęły na ogólnie rozumiany porządek społeczny, a w szczególności „rozmyły” podział życia społeczno-gospodarczego na sfery publiczną i prywatną. Postępująca i wszechobecna globalizacja dramatycznie zwiększyła wielkość oraz intensywność handlu międzynarodowego oraz przepływu inwestycji, co w konsekwencji doprowadziło do nieznannej do tej pory roli przedsiębiorstw, a w szczególności korporacji międzynarodowych. Jednocześnie powojenny model keynesowski model państwa dobrobytu został zastąpiony paradygmatem neoliberalnym, który zaowocował prywatyzacją oraz liberalizacją kolejnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego (Crouch, 2009). Procesy te były dalej wzmocnione przez umowy międzynarodowe proponowane przez Światową Organizację Handlu oraz Bank światowy dotyczące znoszenia kolejnych ograniczeń celnych. Wszystkie te procesy wzmocniły rolę sektora prywatnych przedsiębiorstw i jednocześnie istotnie osłabiły pozycję państw narodowych (Beck 2000). Te, straciły znaczącą część swojego monopolu w zakresie regulowania zachowań przedsiębiorstw, wytwarzania i dostarczania dóbr publicznych, itd. W rezultacie przedsiębiorstwa przestały być biernym odbiorcą istniejącego porządku instytucjonalno-prawnego, a stały się w pewnej części twórcą tego porządku. To osłabiło tradycyjny podział na sektor prywatny i publiczny, i doprowadziło do sytuacji, w której coraz częściej na nowo definiuje się rolę przedsiębiorstw.

W konsekwencji opisanych wyżej procesów i zjawisk przedsiębiorstwa coraz częściej stają wobec oczekiwań społeczeństw, aby przejęły część obowiązków, które dotychczas należały do rządu oraz innych agend państw – obowiązków takich jak: ochrona środowiska, ochrona zdrowia, edukacja, rozwój lokalny. I faktycznie w ciągu ostatnich dekad obserwujemy rosnącą dobrowolną aktywność przedsiębiorstw, wykraczającą poza ich zobowiązania prawne i mającą na celu ochronę środowiska, poprawę warunków pracy itd. Wszystkie te działania określa się mianem Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (Corporate Social Responsibility, CSR). Badacze od lat badają CSR w poszukiwaniu wyjaśnienia dlaczego przedsiębiorstwa podejmują tego typu działania. Najczęściej ich wyjaśnienia odwołują się do pewnych uwarunkowań etycznych lub strategicznych. Ostatnia dekada przyniosła rozkwit prac wykorzystujących teorie instytucjonalne w celu wyjaśnienia zaangażowania przedsiębiorstw w CSR oraz różnic w tym zaangażowaniu obserwowanym między przedsiębiorstwami działającymi w różnych państwach. W świetle tych prac zachowania przedsiębiorstw są uwarunkowane instytucjonalnie to jest formalnymi i nieformalnymi zasadami, normami, wartościami oraz kulturowo-poznawczymi skryptami charakterystycznymi dla poszczególnych państw. Proponowany projekt ma teoretyczny charakter i stawia sobie za cel odpowiedź na następujące pytania badawcze:

- wyjaśnienie instytucjonalnych uwarunkowań zaangażowania przedsiębiorstw w CSR w państwach wysoko rozwiniętych,
- wyjaśnienia związku między prospołecznymi zachowaniami menadżerów a uwarunkowaniami instytucjonalnymi, w których oni operują,
- wyjaśnienie instytucjonalnych mechanizmów mających wpływ na globalne rozprzestrzenianie się CSR.